

The logo for Kunta Liitto LIVE is positioned on the left side of the image. It features a large, light blue circle with a textured, watercolor-like appearance. Inside this circle, the words "KUNTA" and "LIITTO" are stacked vertically in a bold, dark blue, serif font. Below the circle, the word "LIVE" is written in a smaller, dark blue, sans-serif font, preceded by a small red circle.

KUNTA
LIITTO

LIVE

Työllisyystiistai

Ohjelma

- klo 10:00 Työllisyysuutisia**
Työllisyysasiantuntija [Lassi Puonti](#), Kuntaliitto
- klo 10:15 VIP-vieraana pormestari [Ilmari Nurminen](#), Tampereen kaupunki**
Haastattelemassa kehittämispäällikkö [Erja Lindberg](#), Kuntaliitto
- klo 10:45 Työkyvyn arviointi osana Lahden työllisyyspalveluita**
Yksikön päällikkö [Marja-Liisa Väisänen](#), Lahden kaupunki
- klo 11:05 Työllisyystiistai visiitillä: esittelyssä Kerava-Sipoo työllisyysalue**
- klo 11:40 Kotoutumispalveluiden muutokset vuodenvaiheessa**
Erityisasiantuntija [Laura Ruuskanen](#), Työ- ja elinkeinoministeriö
- klo 12:00 Lähetys päättyy**

Ohjelma jatkuu...

klo 10.15 VIP-vieraana pormestari Ilmari Nurminen

Tampereen kaupunki

Ohjelma jatkuu...

klo 10.45 Työkyvyn arviointi osana Lahden työllisyyspalveluita

Yksikön päällikkö Marja-Liisa Väisänen, Lahden kaupunki

Työkyvyn arvioinnin pilotti Lahden työllisyyspalveluissa

Marja-Liisa Väisänen
yksikön päällikkö, tuetut palvelut

Pitkäaikaistyöttömyys Lahdessa

- Lähes joka toinen lahtelainen työtön on pitkäaikaistyötön.
- Työttömyys aiheutti Lahden kaupungille 25 miljoonan euron kustannukset vuonna 2025.
- Työllisyyspalveluissa tunnistimme asiakkaita, joiden työkyky oli heikentynyt niin merkittävästi, ettei aktiivinen työnhaku ollut heidän tilanteessaan tarkoituksenmukaista.
- Tämän vuoksi heidän työkykynsä ja oikeutensa muihin etuuksiin haluttiin selvittää tarkemmin.

Työkyvyn arvioinnin pilotti

- Käynnistimme työkyvyn arvioinnin pilotin yhdessä Mehiläisen kanssa joulukuussa 2025.
- Asiakasohjaus arviointeihin alkoi tammikuussa 2026.
- Sopimus on voimassa 12 kuukautta ja pilotin enimmäisarvo on 399 000 euroa.
- Tulosten perusteella arvioidaan palvelun jatkoa ja mahdollista kilpailutusta.
- Tavoitteena on tunnistaa työkykynsä menettäneet pitkäaikaistyöttömät ja ohjata
 - tarkoituksenmukaiseen palveluun
 - kuntoutukseen
 - sairauspäivärahalle
 - tai työkyvyttömyyseläkkeelle.
- Työkyvyn arviointi tehostaa työllisyyspalvelujen toimintaa, kohdentaa resursseja oikein ja tukee Lahden pitkän aikavälin työllisyystavoitteita.
 - Työväliityksen asiantuntijat voivat keskittyä asiakkaisiin, joilla on edellytykset työllistyä avoimille työmarkkinoille.

Ketä pilottiin ohjataan?

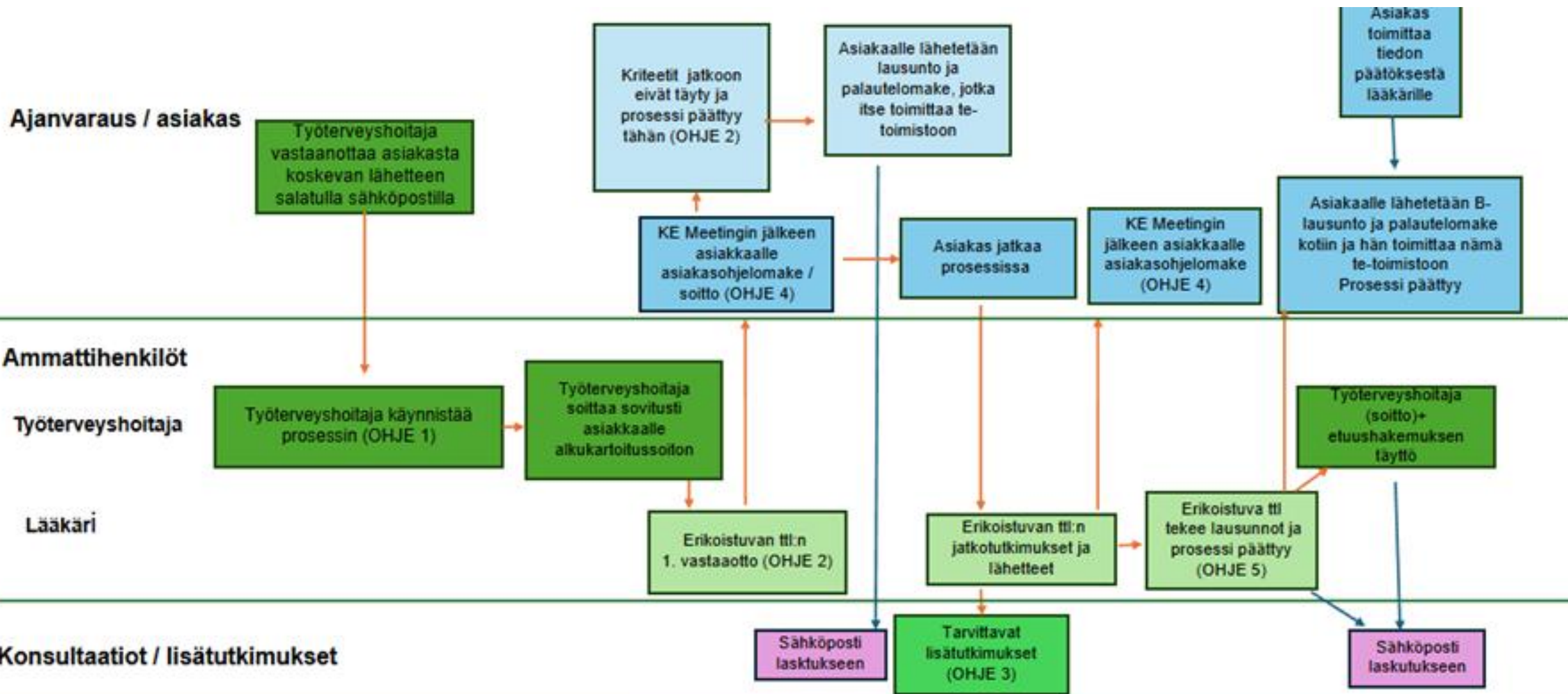
Kotikunnan tulee olla Lahti, ja vähintään yhden seuraavista tulee täyttyä:

- ✓Työnhakija ja työllisyyspalvelut arvioivat yhdessä, että henkilön työkyvyn tai terveydentilan vuoksi ensisijainen etuus ei välttämättä ole työttömyysetuus.
- ✓Työnhakijalla on sairaus tai vamma, joka vaikeuttaa merkittävästi työllistymistä.

Palveluun voidaan ohjata myös asiakkaita, jos jokin seuraavista kriteereistä täyttyy edellyttäen että pakollinen peruskriteeri täyttyy.

- ✓Asiakkaalla on useita sairauksia, jotka vaikuttavat merkittävästi hänen työkykyynsä,
- ✓Asiakas on toistuvasti vuorotellen sairauspoissaololla ja työssä/työttömänä työnhakijana,
- ✓Asiakas on iältään 60-vuotias tai vanhempi, ja Asiakkaan terveydentila on heikentynyt merkittävästi ja/tai
- ✓Asiakas on saanut osakuntoutustukea ja Asiakkaan terveydentilassa on tapahtunut merkittävä muutos tai Asiakkaalla on puhjennut uusi työkykyyn vaikuttava sairaus.

Miten prosessi toimii?

Millaisia tuloksia on tähän mennessä saatu?

- Pilottiin varatun rahoituksen arvioitiin riittävän noin 230 asiakkaan työkyvyn arviointiin, mutta tavoitetta ei nykyarvion mukaan saavuteta.
 - Määrärahaa sidottu 325 000 €.
- Palveluun on ohjattu 173 asiakasta.
 - B-lausuntoja on laadittu 115 kappaletta 97 asiakkaalle.
 - Lausuntojen perusteella on haettu sairauspäivärahaa, kuntoutustukea ja työkyvyttömyyseläkettä.
- Myönteisiä päätöksiä:
 - 4 eläkepäätöstä
 - 2 osatyökyvyttömyyseläkepäätöstä
 - 1 kuntoutustukipäätös
 - 28 sairauspäiväraha päätöstä
- Tietoja tehdyistä päätöksistä saadaan viikoittain. Käsittelyprosessit ovat pitkiä ja jatkuvat ensi vuoden puolelle, joten tuloksia päästään tarkistelemaan tarkemmin vasta keväällä 2027.

Keskeisimmät havainnot pilotista

- Tiivis yhteistyö palveluntuottajan kanssa on ollut välttämätöntä.
- Asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn haasteet ovat osoittautuneet ennakoitua laajemmiksi.
- Erikoissairaanhoidon jonot ja etuusprosessien hitaus viivästyttävät etenemistä.
- Yksityisen ja julkisen terveydenhuollon rajapinnassa on sujuvuushaasteita.
- Pilotin toteutus on vaatinut paljon työllisyyspalvelujen asiantuntijatyötä.
- Jatkosopimuksissa tulee täsmentää aikatauluja, laskutusta ja palveluun ohjaamisen käytäntöjä.
- Pilotin taloudellisia vaikutuksia ei voida vielä arvioida luotettavasti.
- Pilotti on lisännyt ymmärrystä kohderyhmän tilanteesta ja nostanut työkyvyn haasteet aiempaa näkyvämmiin keskusteluun.

Kysy lisää!

Marja-Liisa.Vaisanen@lahti.fi
044 483 0126

Ohjelma jatkuu...

**klo 11.05 Työllisyystiistai visiitillä:
esittelyssä Kerava-Sipoo työllisyysalue**

Ohjelma jatkuu...

klo 11.40 Kotoutumispalveluiden muutokset vuodenvaiheessa

Erityisasiantuntija Laura Ruuskanen, Työ- ja elinkeinoministeriö

Kotoutumispalveluiden muutokset vuodenvaiheessa

Kuntaliiton työllisyystiistai 15.9.2026

Laura Ruuskanen, työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kotoutumispalvelujen uudistushankkeen keskeiset sisällöt

Kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten uudistaminen

Kotoutumisen edistämisen rahoituksen muutokset

- Hallitusohjelman mukainen kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistukseen liittyvä säästö
- Kevään 2024 kehysriihen säästö
- Syksyn 2025 budjettiriihen säästöt

Säästöt yhteensä vuonna 2027 yhteensä 46,8 milj. euroa.

Muut hallitusohjelmaan perustuvat muutokset, kuten

- Kotoutumisen velvoittavuuden ja oman vastuun lisääminen läpileikkaavasti
- Kotoutumislain tarkoituksen ja kotoutumisen tavoitteiden selkiyttäminen
- Alkuvaiheen palveluprosessin ja kokonaisuuden tehostaminen

Muutokset tulevat voimaan 1.1.2027.

Kunnan vastuuta kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen järjestämisessä vahvistetaan

- Kotoutumiskoulutusta järjestetään jatkossa vain työvoimakoulutuksena. Sen toteuttamisesta vastaa työvoimaviranomainen.
- Uutena tehtävänä työvoimaviranomainen järjestää lukutaitokoulutusta työvoimakoulutuksena.
- Koska kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen järjestämisvastuu on jatkossa kokonaan kunnilla, vapaan sivistystyön kotoutumiskoulutuksen ohjaus- ja valtionosuusjärjestelmä puretaan.
- Työvoimaviranomaiset voivat järjestämisvastuunsa puitteissa valita työvoimakoulutuksena järjestettävän kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen tuottamistavan (kunnan oma tuotanto, ostopalvelu, in house).

Kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen rahoitus kunnille

- Kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen rahoitus kootaan yhteen kanavaan **kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen**.
 - Myös kansainvälistä suojelua saavien ja heihin rinnastettavien henkilöiden osalta työvoimakoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen rahoitus (24,8 m €) siirretään kotoutumislain mukaisesta laskennallisesta korvauksesta osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta.
- Lukutaitokoulutuksen järjestämiseen siirretään peruspalveluiden valtionosuuteen 3,1 milj. euroa momentilta 29.10.31 (Valtionosuus- ja avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin).
- Peruspalveluiden valtionosuuteen lisärahoitusta 2 milj. euroa, jotta kunnat voivat järjestää kotoutumiskoulutusta joustavilla toteutustavoilla niin, että henkilö voi koulutuksen rinnalla tehdä koko- tai osa-aikatyötä.
- Määrärahamuutosten kuntakohtaisia vaikutuksia peruspalveluiden valtionosuuteen voi tarkastella hankeikkunassa (kohdassa "Asiakirjat" oleva Excel).

Vapaan sivistystyön kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen rahoituksen muutokset

- Vapaan sivistystyön kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen 100 prosentin valtionosuusrahoitus lakkautetaan (6,9 milj. €)
 - Kyseessä on tällä hetkellä valtion päällekkäinen rahoitus kotoutumiskoulutukseen.
- Siirtymäajaksi 1.1.2027–31.12.2028 vapaan sivistystyön toimijoille myönnetään rahoitusta 2,273 milj. €/vuosi. Tämä rahoitetaan leikkaamalla kunnille ja hyvinvointialueille maksettavaa laskennallista korvausta määräaikaaisesti.
 - Siirtymäajan rahoitus on tarkoitettu kotoutumista edistävään suomen/ruotsin kielen koulutukseen tai suomenkieliseen/ruotsinkieliseen muuhun koulutukseen sekä vapaan sivistystyön toimijoiden tukemiseen.
- Viittomakielisen kotoutumiskoulutuksen rahoitus jää OKM:öön, josta rahoitusta kohdennetaan valtionavustuksena.

Kotoutumis- ja lukutaitokoulutusten tavoitteet ja laajuus

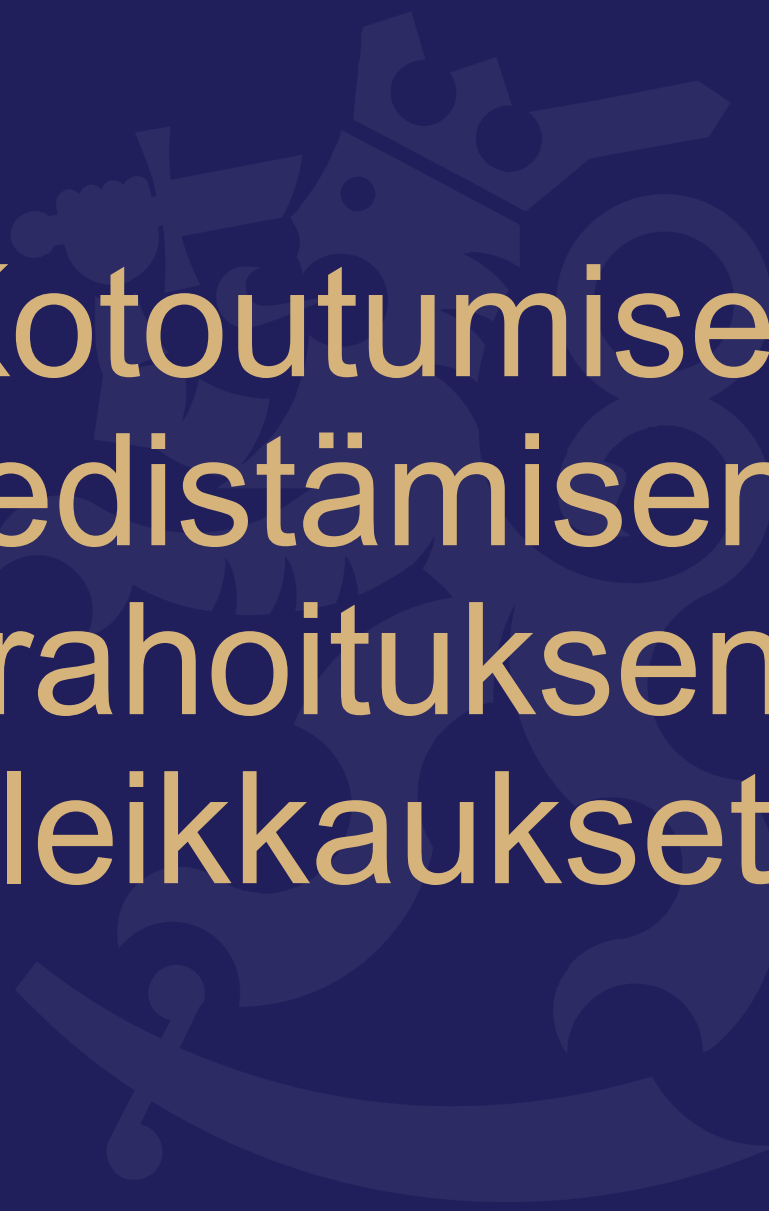

- Kotoutumiskoulutuksen nykyinen kielellinen tavoite (B1.1) säilyy.
 - Kotoutumislain mukaan kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on oltava, että kotoutuja-asiakas saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.
- Opetushallitus päivittää kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet (koko- tai osa-aikaisen työskentelyn mahdollistaminen kotoutumiskoulutuksen rinnalla).
- Lukutaitokoulutuksen järjestämisestä, sisällöstä ja sen tavoitteista säädetään jatkossa kotoutumislaisissa.
 - Opetushallitus antaa uudet lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet.
- Kotoutumislain mukaan koulutuspalvelun tuottajan on laadittava perusteiden pohjalta suunnitelma koulutuksen toteuttamisesta.
 - Kotoutumiskoulutuksen laajuus opetussuunnitelman perusteiden mukaan 80 opintopistettä.
 - Lukutaitokoulutuksen laajuus opetussuunnitelman perusteiden *luonnoksen* mukaan 50 opintopistettä.

Kotoutumislain mukaisiin työttömyysetuudella tuettuihin omaehtoisiin opintoihin liittyvät muutokset

- Vapaan sivistystyön kotoutumiskoulutuksen ja lukutaitokoulutuksen ohjaus- ja valtionosuusjärjestelmän purkamisen vuoksi opiskelua näissä koulutuksissa ei enää tueta kotoutumislain mukaisina omaehtoisina opintoina työttömyysetuudella.
 - Jatkossakin voidaan nykytilaa vastaavasti tukea muita vapaan sivistystyön kielikoulutuksia ja kotoutumista edistäviä koulutuksia omaehtoisina opintoina työttömyysetuudella kotoutumislain mukaan, mikäli muut tukemisen edellytykset täyttyvät.
- Kotoutumislain mukaisina omaehtoisina opintoina työttömyysetuudella tuettavaan aikuisten perusopetukseen tulee pääsääntöinen 40 vuoden yläikäraja.
 - Ennen lain voimaantuloa aloitettuja opintoja voidaan tukea myös 40 vuotta täyttäneiden osalta opintojen loppuun asti.

Kotoutumisen edistämisen rahoituksen leikkaukset

Kotoutumisen edistämisen rahoitukseen kohdistuvat säästöt

- Kotoutumisen edistämisen rahoitukseen kohdistuu hallituksen päättämät säästöt, vuonna 2027 yhteensä 46,8 milj. euroa.
 - Hallitusohjelman mukaisesti kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistus (15 milj. euroa)
 - Kevään 2024 kehysriihi (1,8 milj. euroa)
 - Syksyn 2025 budjettiriihi (30 milj. euroa)
- Osana kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistusta puretaan valtion päällekkäistä kotoutumiskoulutuksen rahoitusta, jolla saadaan aikaan osa säästöistä (6,9 milj. euroa).
- Säästöjen toteuttamiseksi alennetaan kunnille, hyvinvointialueille ja Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaiselle maksettavan laskennallisen korvauksen tasoa, toteutetaan norminpurkua, vähennetään kunnan tehtäviä ja tehdään muutoksia kotoutumislain mukaisten kustannusten korvaamiseen.

Aikataulu ja toimeenpano

Aikataulu

- Valtioneuvoston asetus laskennallisista korvauksista on [lausunnoilla 30.9.2026 asti](#)
- Lakimuutokset tulevat voimaan 1.1.2027.
 - Siirtymäajaksi 1.1.2027-31.12.2028 vapaan sivistystyön toimijoille myönnetään rahoitusta 2,273 milj. €/vuosi.
 - Kotoutumislain mukaisina omaehtoisina opintoina työttömyysetuudella tuettavan aikuisten perusopetuksen yläikärajan (40 v.) osalta siirtymäsäännös koskien kesken olevia opintoja.

Muutoksiin valmistautuminen

- Vuodenvaihteen tilanteen kartoittaminen kunnissa yhdessä toisten kuntien, työvoimaviranomaisten sekä alueella toimivien vapaan sivistystyön toimijoiden kanssa
 - Asiakasmäärien kartoittaminen, mahdolliset keskeneräiset vapaan sivistystyön kotoutumis- ja lukutaitokoulutukset. Aikuisten perusopetuksen työttömyysetuudella tukemisen yläikärajan vaikutukset.
- Työvoimaviranomaisten valmistautuminen uuteen tehtävään eli työvoimakoulutuksena toteutettavan lukutaitokoulutuksen järjestämiseen.
 - Tuottamistavan pohdinta, asiakasmäärien kartoittaminen.
- KEHA-keskuksen tuki muutoksiin valmistautumisessa
 - Kotoutumispalveluiden uudistamista koskeva [UKK](#)
 - [Valtakunnalliset tilaisuudet](#) kotoutumispalveluiden uudistamiseen liittyen
- Kuntaliiton verkostot ja JHNY:n tuki koulutusten tuottamistavan valintaan ja hankintoihin.

Kiitos!

laura.ruuskanen@gov.fi

Suomi, Euroopan huonoin - jääkö joku työmarkkinoiden ulkopuolelle?

Kuntamarkkinat

17.09.2026 klo 12:30-13:30

B1.6 iso luentosali

Mistä Suomi saa ratkaisun avaimet osaavan työvoiman varmistamiseen ja heikommassa työmarkkina-asemassa olevien palveluihin?

Tervetuloa mukaan kuulemaan ajankohtaisia näkökulmia työllisyyspalveluiden kehittämisestä, kuntien arjen kokemuksista sekä Kuntaliiton teettämästä heikossa työmarkkina-asemassa olevien asiakkaiden tilannekuvasta!

Seuraava Työllisyystiistai –lähetys:

10.11.

Työllisyystiistai

Mukavaa syksyä!